

OTVORENI PARLAMENT

O vama se radi.

UČEŠĆE GRAĐANA U DEMOKRATSKIM PROCESIMA U SRBIJI

2014

Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost CRTA u okviru inicijative Otvoreni parlament sproveo je istraživanje "Učešće građana u demokratskim procesima u Srbiji" drugu godinu za redom uz podršku Ipsos Strategic Marketinga, Britanske ambasada u Beogradu i Nacionalnog demokratskog instituta.

Istraživanje predstavlja svojevrsni prikaz demokratskog stanja jednog društva. Cilj je bio da se utvrdi stepen spremnosti građana i građanki Srbije da učestvuju u demokratskim procesima koji podrazumevaju niz različitih oblika građanske participacije: od glasanja na izborima do pokretanja konkretne akcije. Koliko su građani i građanke spremni da se uključe u društvene procese, da iskoriste svoja građanska prava i da utiču na donosice odluka jeste pokazatelj "zdravlja" jednog društva.

METODOLOGIJA

- ✓ **Tip uzorka:** Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak (Jedinica prve etape: Teritorija biračkih mesta; Jedinica druge etape: Domaćinstva - SRSWoR – slučajnim korakom; Jedinica treće etape: Ispitanici u okviru domaćinstva - Kish tablice)
- ✓ **Veličina uzorka:** 2014 n=1040, 2013 n=1060
- ✓ **Metod prikupljanja podataka:** Licem u lice u domaćinstvu ispitanika
- ✓ **Period prikupljanja podataka:** 21.- 25. avgust 2014.
15. – 25. februar 2013. godine
- ✓ **Poststratifikacija:** Po polu, godinama i regionu
- ✓ **Marginalna greška:** $\pm 3.31\%$

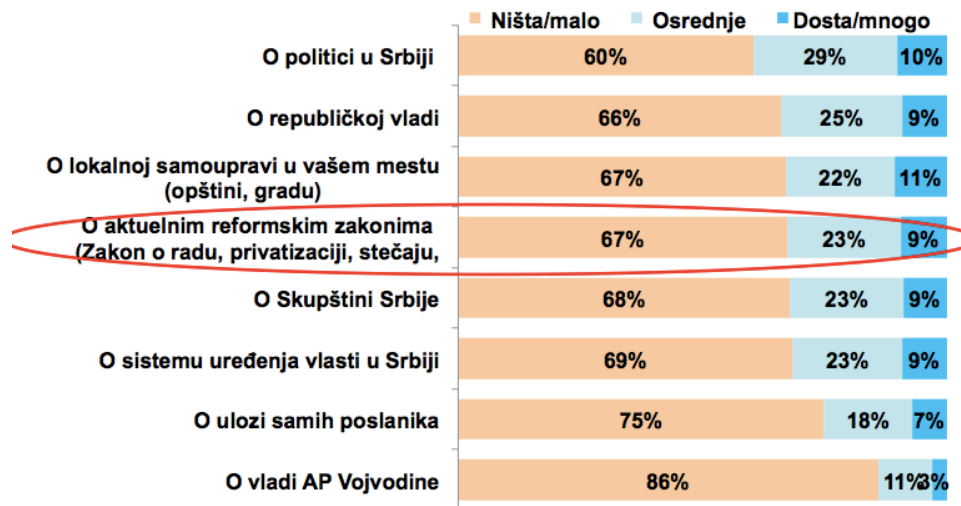
Učešće građana u demokratskim procesima ispitivano je preko tri grupe indikatora:

- ✓ Znanje i zainteresovanost
- ✓ Angažovanost i učešće
- ✓ Zadovoljstvo radom Skupštine i Vlade i poverenje u efikasnost građanskog angažmana

1. ZNANJE I ZAINTERESOVANOST

Većina građana oseća da nema ni osrednje znanje o politici i demokratskim institucijama Srbije.

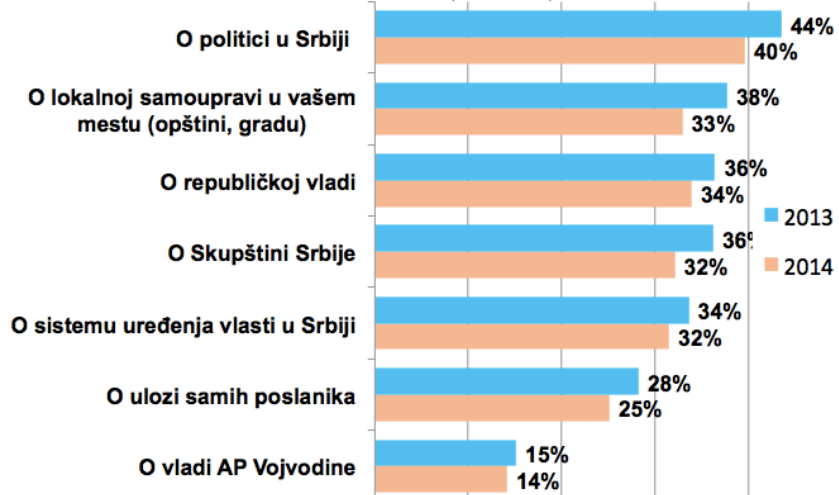
Uopšteno gledano, šta biste rekli, koliko vi zapravo znate o... ?

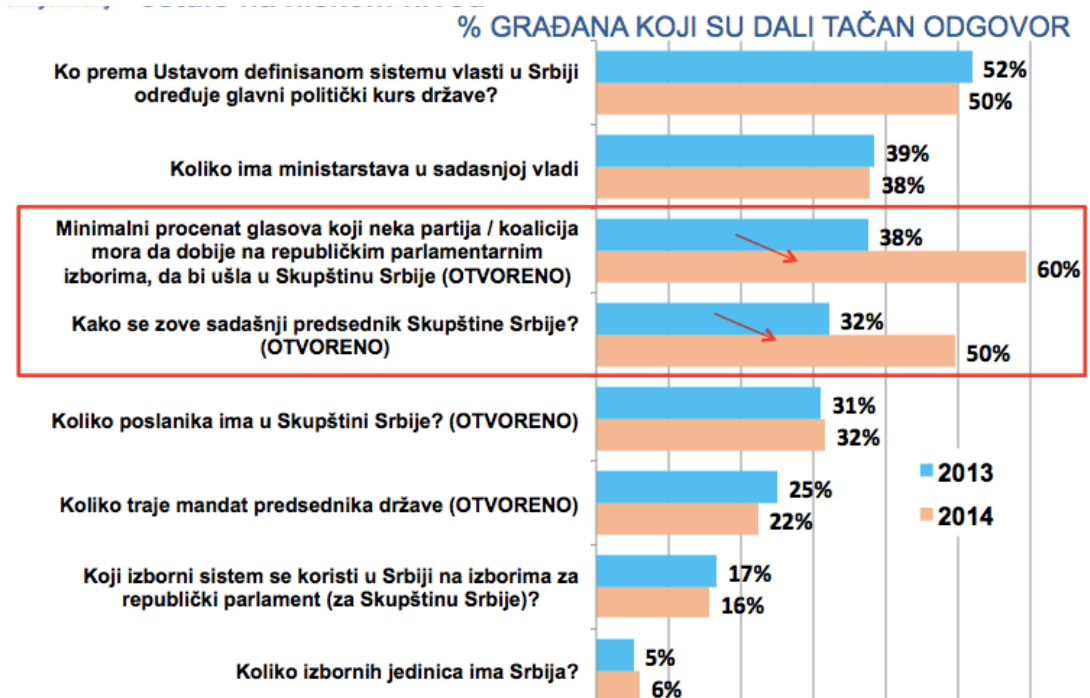
Procenat građana koji se osećaju bar osrednje obaveštenim se čak donekle smanjio u odnosu na 2013. godinu.

Uopšteno gledano, šta biste rekli, koliko vi zapravo znate o... ?

% ZNAJU: OSREDNJE, DOSTA, MNOGO

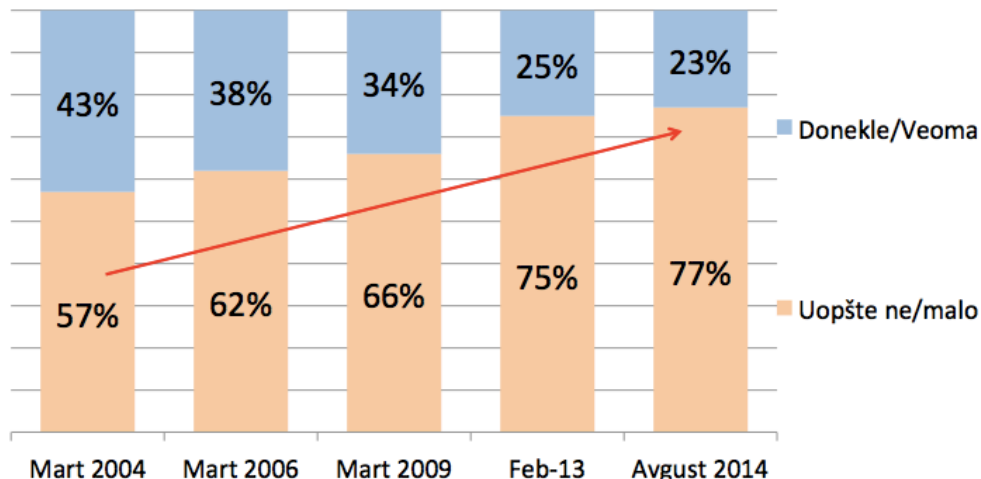

Sa druge strane, građani su bar o nekim temama bolje informisani nego 2013. godine, ali je znanje o većini tema ostalo na niskom nivou.

Nezainteresovanost građana za politiku konstantno raste i u avgustu 2014. je samo 23% građana reklo da ih politika bar donekle interesuje, što je 20% manje u odnosu na 2004. godinu

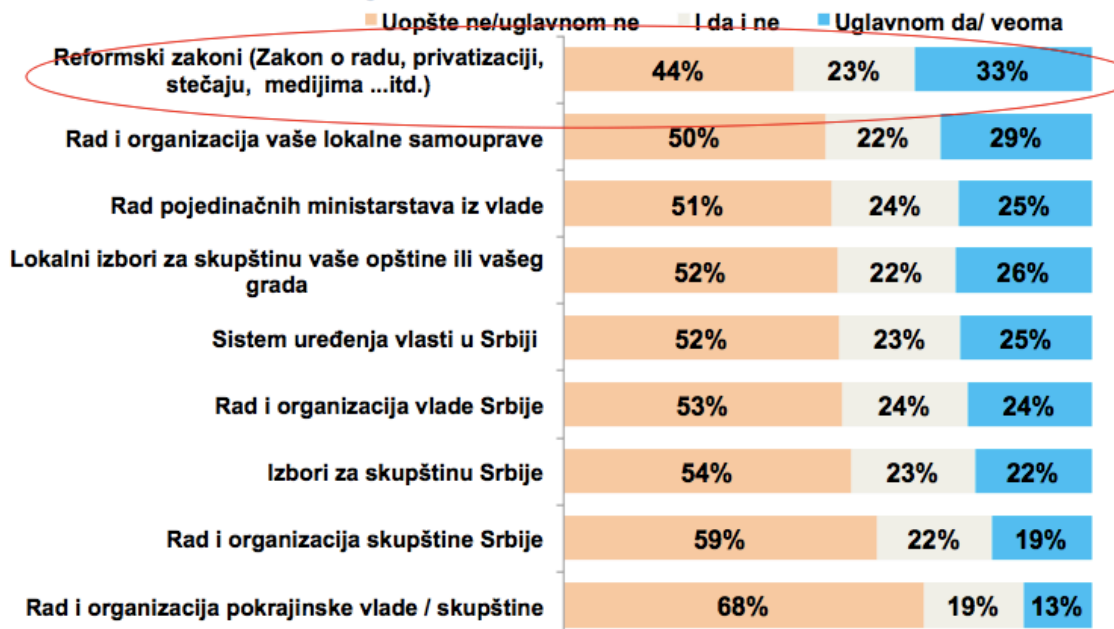
Koliko ste vi lično zainteresovani za politiku?

Izvor: Istraživanja javnog mnjenja za Internacionalni Republikanski Institut, 2004, 2006, 2009

Građani su malo zainteresovani za teme vezane za politiku i rad demokratskih institucija Srbije. Najviše ih interesuju aktuelni reformski zakoni za koje je zainteresovana trećina građana.

Koliko vas interesuju sledeće teme?

U odnosu na 2013. godinu, nema bitnijih promena u zainteresovanosti građana za teme vezane za politiku i rad demokratskih institucija Srbije

Koliko vas interesuju sledeće teme?

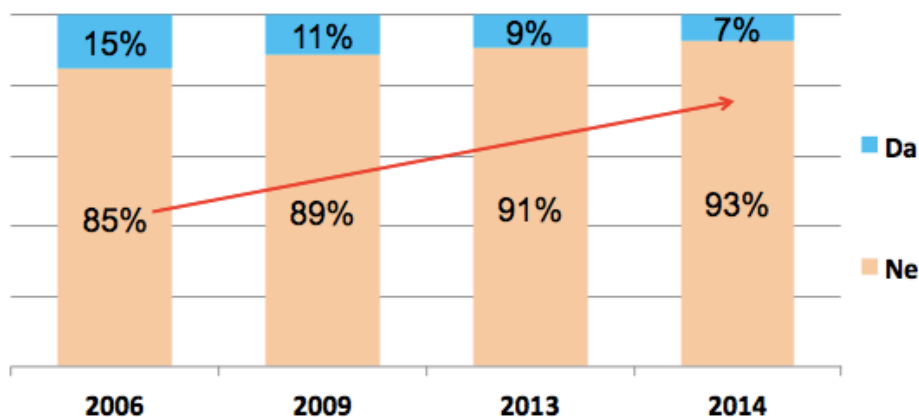
% ZAINTERESOVANIH (UGLAVNOM + VEOMA ZAINTERESOVANI)

2. ANGAŽOVANOST I UČEŠĆE

Sve manji broj građana angažuje se u akcijama vezanim za rešavanje nekog problema u njihovoj lokalnoj zajednici.

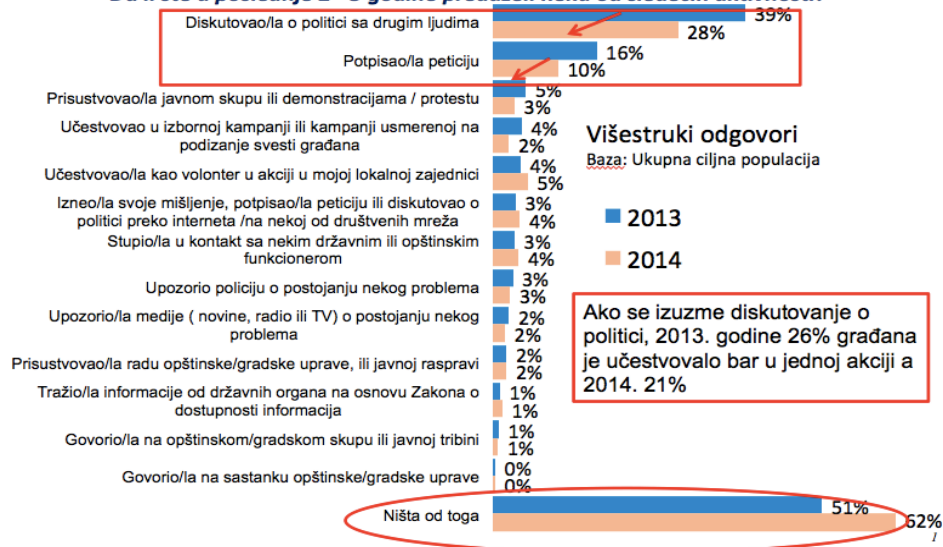
Da li ste u poslednjih godinu dana sami preduzeli ili aktivno učestvovali u bilo kakvoj akciji ili inicijativi vezanoj za rešavanje nekog problema u vašoj lokalnoj zajednici?

Izvor: Javno mnjenje o NVO u Srbiji, 2006. i 2009. godine, Ipsos Strategic Marketing za Institut za održive zajednice (ISC) i USAID

I procenat građana koji su učestvovali bar u jednoj od navedenih aktivnosti smanjio se u odnosu na 2013. godinu za 11% .

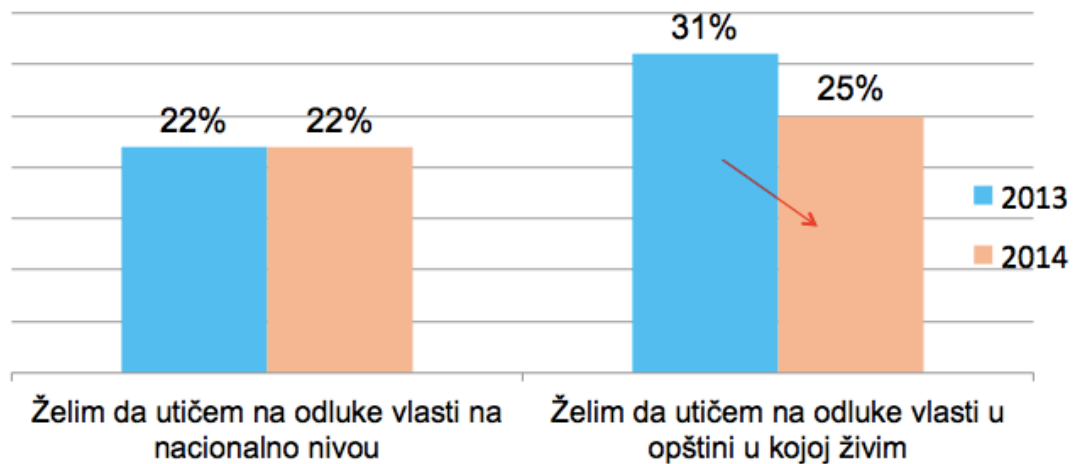
Da li ste u poslednje 2 - 3 godine preduzeli neku od sledećih aktivnosti?

Mali procenat građana želi da utiče na odluke vlasti, a u odnosu na 2013. godinu procenat građana koji su izrazili želju da utiču na odluke vlasti u svojoj opštini se još smanjio.

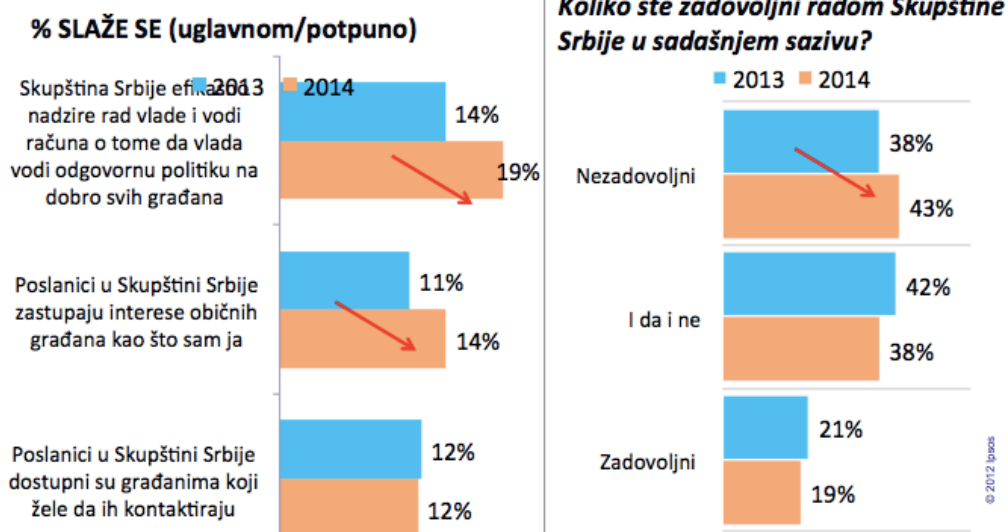
Koliko se slažete ili ne slažete sa sledećim stavovima?

% ŽELI DA UTIČE NA ODLUKE VLASTI (UGLAVNOM + U POTPUNOSTI)

3. ZADOVOLJSTVO RADOM SKUPŠTINE I VLADE I POVERENJE U EFIKASNOST GRAĐANSKOG ANGAŽOVANJA

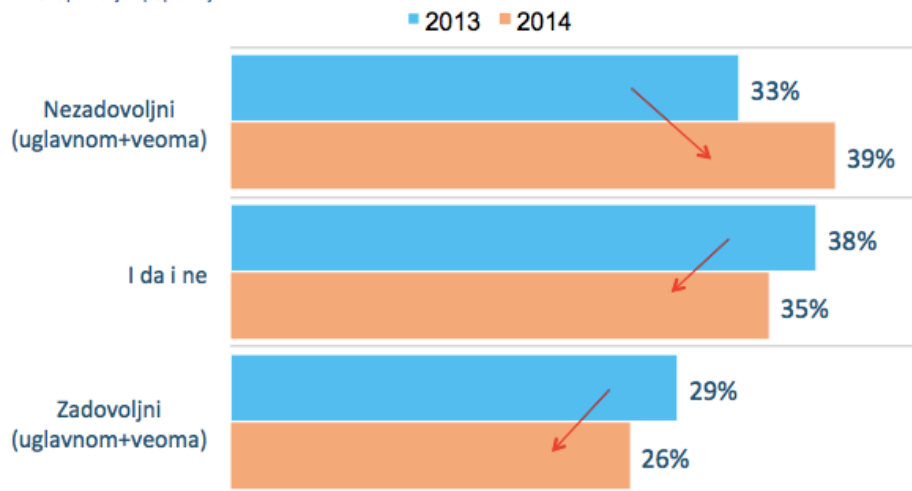
Veoma mali procenat građana veruje da Skupština Srbije radi na opšte dobro građana. Ipak, u odnosu na 2013. stavovi su postali nešto pozitivniji ali je zadovoljstvo radom Skupštine ostalo nisko.

Donekle je poraslo i nezadovoljstvo radom Vlade - tek četvrtina građana je bar uglavnom zadovoljna.

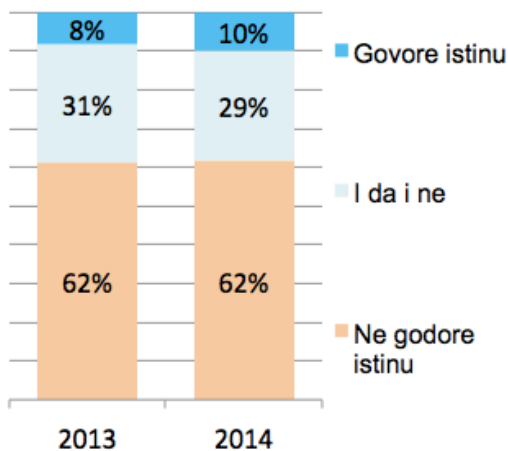
2013-2014 Uopšteno gledano, koliko ste zadovoljni ili nezadovoljni radom Vlade Srbije?

Baza: Ukupna ciljna populacija

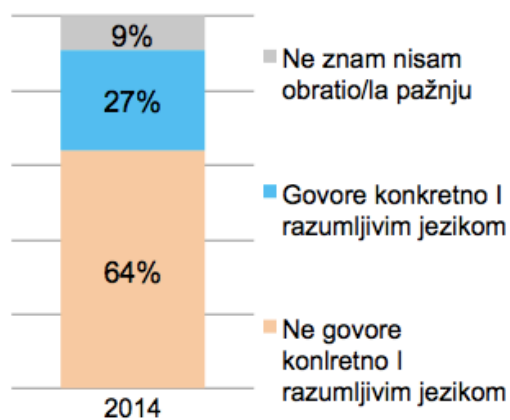

Većina građana ne veruje da političari govore istinu građanima. Kada su u pitanju reformski zakoni, većina smatra da jezik kojim političari objašnjavaju šta oni donose za obične građane nije razumljiv.

Koliko političari u Srbiji govore istinu građanima?

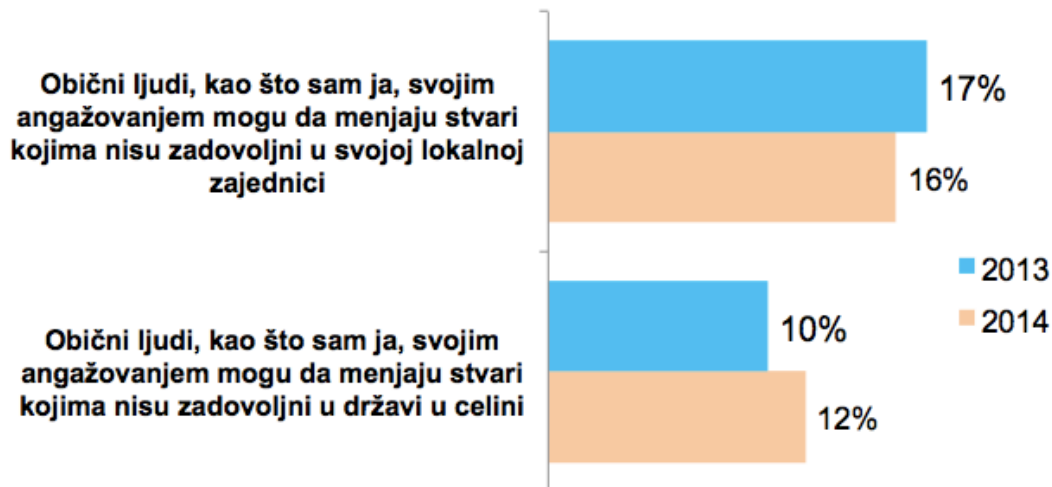

Koliko političari konkretno i za građane razumljivim jezikom govore kada objašnjavaju šta donose reformski zakoni?

Veoma mali procenat građana načelno veruje da svojim angažovanjem mogu da menjaju stvari bilo u svojoj lokalnoj zajednici ili u državi u celini i taj procenat se nije bitno promenio u odnosu na 2013. godinu.

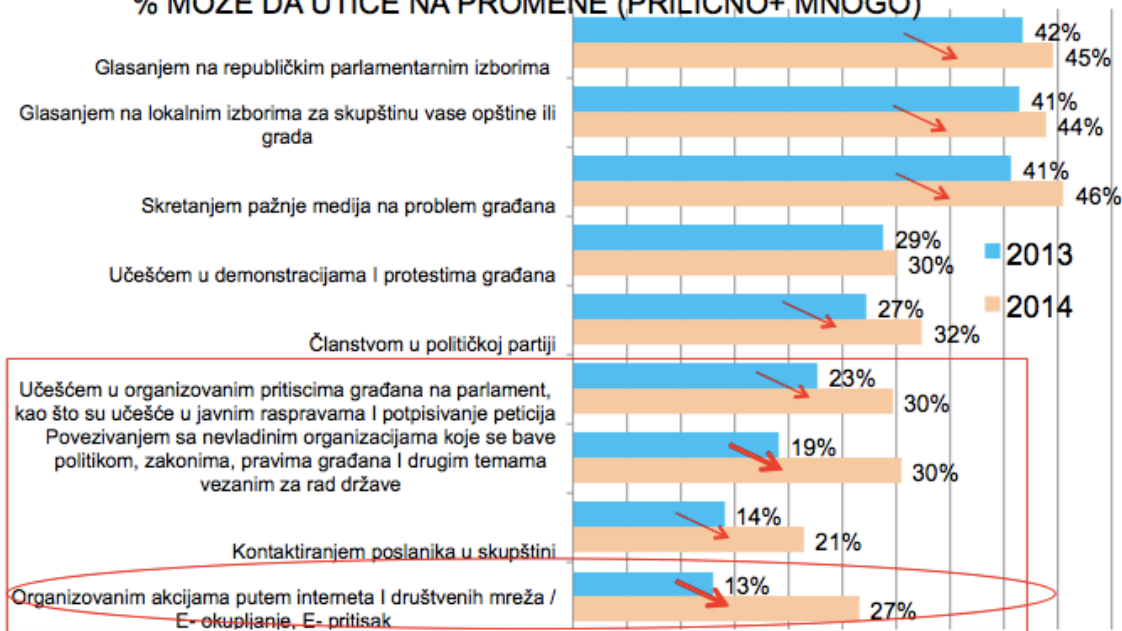
% UGLAVNOM / POTPUNO SE SLAŽE

Sa druge strane, procenat građana koji veruje da pojedinim akcijama mogu da utiču na promene stvari u državi vidno je porastao.

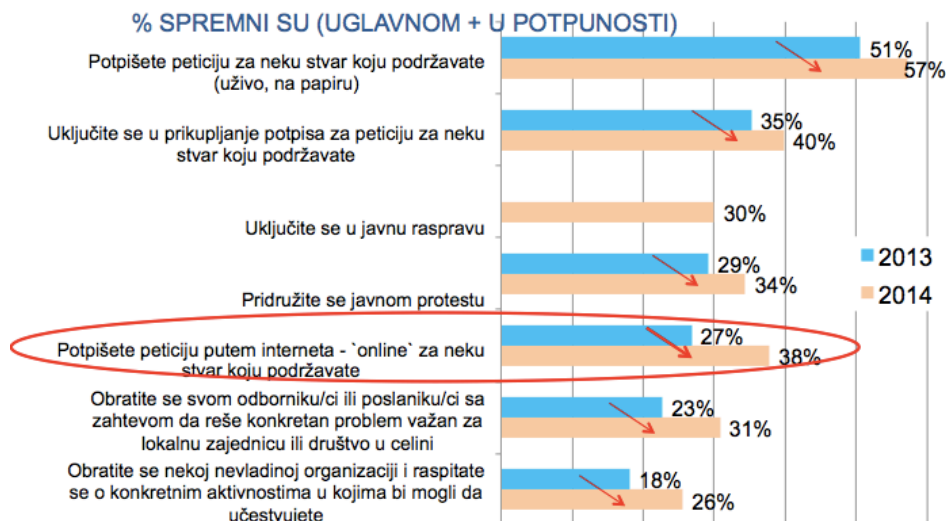
Koliko svakom od sledećih akcija možete da utičete na promenu stvari za koje smatrate da ih treba menjati u našoj državi?

% MOŽE DA UTIČE NA PROMENE (PRILIČNO+ MNOGO)

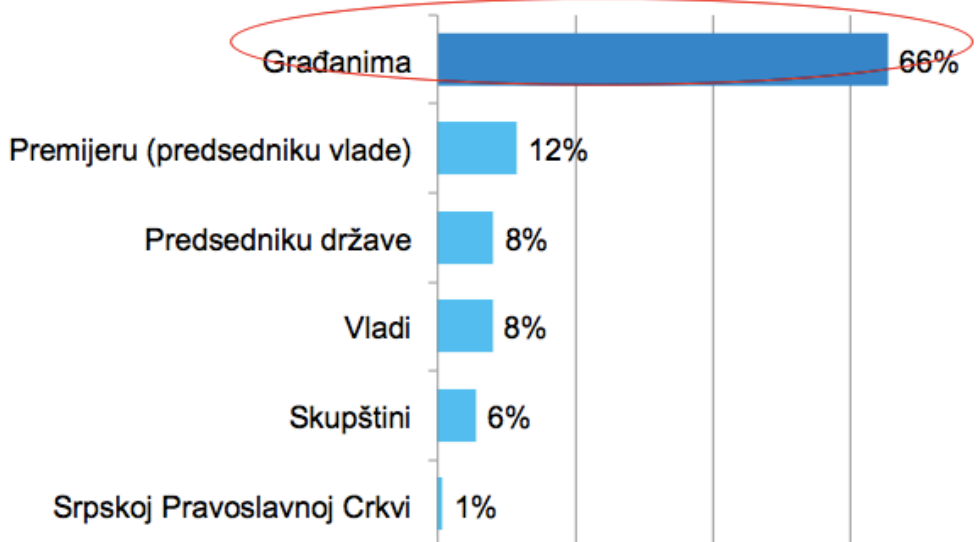
Porastao je i broj građana koji je izrazio spremnost da učestvuje u akcijama usmerenim na promene stvari u državi i odluke vlasti.

Koliko ste vi lično spremni da ...?

Većina građana ima svest o tome da političari na prvom mestu treba da polažu račun građanima.

Kome po vašem mišljenju političari na prvom mestu treba da polažu račun za to kako obavljaju svoju funkciju i šta govore?

Za sve dodatne informacije kontakt osoba:

Jovana Đurbabić

e-mail: jovana.djurbabic@crt.rs

telefon: 063 591 025